

УДК 347.99

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.10.54>**Віка Смірнова,**аспірант кафедри цивільного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ

ОКРЕМА ДУМКА ПРИСЯЖНИХ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СПРАВ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Метою статті є дослідження особливостей реалізації принципу колегіальності під час розгляду справ суддею і присяжними, а також визначення можливості викладення присяжними окремої думки в разі незгоди із прийнятим судовим рішенням. З'ясовано, що за результатами дослідження і оцінки наявних у справі доказів суд виносить рішення, яке є результатом судового розгляду та призводить до настання відповідних правових наслідків для заявника та заінтересованих осіб. З метою забезпечення незалежності, об'єктивності і безсторонності суду, а також недопущення будь-якого потенційного тиску на суддю і присяжних процесуальним законом прямо встановлена вимога таємниці нарадчої кімнати. У судовій практиці трапляються випадки, коли професійний суддя не погоджується з рішенням, прийнятим присяжними, що підтверджується викладенням таким суддею окремої думки. Наявність такої судової практики свідчить про те, що присяжні під час участі в здійсненні правосуддя беруть на себе відповідальність за результати судового розгляду і приймають рішення на підставі власних внутрішніх переконань, є самостійними і незалежними від професійного судді. Присяжні здатні самостійно давати оцінку наявним у справі доказам, формувати власне ставлення до обставин справи та виносити рішення, з якими може не погоджуватися професійний суддя. Визначено, що, незважаючи на відсутність прямого закріплення у процесуальному законодавстві права присяжних на викладення окремої думки в разі незгоди із судовим рішенням, присяжні реалізують це право на підставі ст. 35 Цивільного процесуального кодексу, яка закріплює право суддів на викладення окремої думки під час колегіального розгляду судової справи. Зроблено висновок, що здебільшого суддя і присяжні досягають згоди щодо результатів судового розгляду. Водночас в останні роки є випадки прийняття присяжними судових рішень всупереч думки професійного судді, а також викладення ними окремих думок. Це свідчить про самостійність і незалежність присяжних під час судового розгляду, а також здійснення ними власної оцінки наявних у справі доказів.

Ключові слова: присяжні, окрема думка, суддя, судове рішення, колегіальний розгляд, цивільне процесуальне законодавство.

Постановка проблеми. Цивільним процесуальним кодексом України встановлений перелік справ окремого провадження, які розглядаються суддею і двома присяжними колегіально. Колегіальність судового розгляду вимагає узгодженості в діях усього складу суду, а також чіткої законодавчої регламентації процедури судового розгляду. Зокрема, це стосується випадків, коли суддя або присяжний не згодний із мотивувальною або результативною частиною судового рішення. У таких випадках постає питання порядку реалізації присяжними права на викладення окремої думки відповідно до положень ст. 36 Цивільного процесуального кодексу України.

Метою статті є дослідження особливостей реалізації принципу колегіальності під час розгляду справ суддею і присяжними, а також визначення можливості викладення присяжними окремої думки в разі незгоди з прийнятим судовим рішенням.

Окремі особливості колегіального розгляду справ у порядку цивільного судочинства розглядалися такими вченими, як І.О. Ізарова, В.А. Кройтор, Д.В. Шкрєбець та ін. Деякі аспекти інституту окремої думки судді висвітлювалися у працях таких вчених, як О. Хотинська-Нор, В.Д. Найфлейш, Я. Мельник, Г.П. Муратшина, А.С. Шавалдина тощо. Водночас більшість наукових праць присвячена аналізу особливостей викладення окремої думки суддею і залишає поза увагою дослідження можливості реалізації цього права присяжними під час їх участі у здійсненні правосуддя.

Виклад основного матеріалу. Цивільним процесуальним законодавством встановлений перелік справ окремого провадження, що розглядаються судом у складі судді і двох присяжних. Метою колегіального судового розгляду цих категорій справ є додатковий захист прав і свобод громадян під час розгляду цивільних справ, що стосуються окремих видів дієздатності та особливих правових статусів фізичної

особи, застосування до особи медичних заходів у примусовому порядку та зміни сімейно-правового статусу дитини.

Сутність принципу колегіального розгляду справ в порядку цивільного судочинства полягає, насамперед, у тому, що розгляд і вирішення справи вимагає узгоджених дій більше ніж одного судді, які мають дійти між собою згоди про вирішення справи та ухвалення судового рішення [2, с. 361].

У ст. 89 Цивільного процесуального кодексу України регламентований порядок оцінки доказів у справі за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів. За результатами дослідження і оцінки наявних у справі доказів суд виносить рішення, яке є результатом судового розгляду та призводить до настання відповідних правових наслідків для заявника та заінтересованих осіб. З метою забезпечення незалежності, об'єктивності і безсторонності суду, а також недопущення будь-якого потенційного тиску на суддю і присяжних процесуальним законом прямо встановлена вимога таємниці нарадчої кімнати. Відповідно до ст. 245 ЦПК під час ухвалення судового рішення ніхто не має права перебувати в нарадчій кімнаті, крім складу суду, який розглядає справу. Для ухвалення судового рішення суддя і двоє присяжних виходять до нарадчої кімнати (спеціально обладнаного для ухвалення судових рішень приміщення), де розпочинається процес формування колективного рішення. У рамках кримінального судочинства порядок наради і голосування в суді присяжних врегульований відповідними нормами Кримінального процесуального кодексу (ст. 391), водночас цивільним процесуальним законодавством цей порядок прямо не врегульований. Не викликає сумнівів, що на професійного суддю покладається обов'язок із з'ясування думок присяжних щодо вирішуваних питань, обговорення обставин справи та вироблення єдиного колегіального судового рішення. Відповідно до ч. 1 ст. 35 ЦПК питання, що виникають під час колегіального розгляду справи судом, вирішуються більшістю голосів суддів, а головуючий голосує останнім. Із норми цієї статті випливає, що головуючий з'ясовує думки присяжних щодо питань, які вирішуються в межах судового розгляду, а після цього висловлює власну позицію. Водночас на практиці трапляється, що склад суду не може дійти згоди щодо рішення, яке варто ухвалити за результатами судового розгляду.

Згідно з ч. 3 ст. 36 Цивільного процесуального кодексу України суддя, не згодний із

рішенням, може письмово викласти власну окрему думку. З огляду на те, що присяжний під час виконання покладених на нього обов'язків користується усіма правами судді, право викладення окремої думки поширюється і на присяжних. Отже, присяжний, не згодний із рішенням у справі, до розгляду якої він залучений, може викласти окрему думку, про яку будуть повідомлені учасники справи і яка буде відкрита для ознайомлення.

Важливо встановити, які юридичні наслідки має викладення окремої думки судді або присяжного для вирішення конкретної судової справи. Погоджуємося з тим, що окрема думка викладається з метою доповнення та роз'яснення аргументації судового рішення, вираження оцінки винесеного рішення, вказівки на його неоднозначність та спірність, відкритого вираження незгоди з висновками більшості суддів [4; 2].

Окремі думки суддів виявляють найчастіше приховані мотиви спору, його підґрунтя, дають ширше уявлення про рівень складності і суперечливості справи, про інші аргументи і точки зору [5; 3].

На думку В.Д. Найфлейш, окрема думка – це позиція активного судді, не схильного до бездумного сприйняття колективної думки. І тому вона має заохочуватися законодавцем. У зв'язку з цим доречно, на нашу думку, встановити обов'язок у разі перегляду судового акта, до якого викладено окрему думку, повідомляти цьому судді про результати перегляду. Причому необхідно встановити строк для такого повідомлення (наприклад, місячний строк). Суддя не буде думати про марність його дій та, крім того, аналіз підсумків перегляду справ буде вдосконалювати правовий рівень цього та інших суддів [6, с. 66-67].

Погоджуємося з тим, що обговорення питань, вирішення яких вимагає кваліфікованої допомоги професійного судді, потребує особливих гарантій незалежності присяжних, оскільки вони, іноді незримо для самого судді, можуть опинитися під впливом його позиції. Не маються на увазі випадки, коли погляди суддів на вирішення конкретного питання зійдуться. Небажано настання таких умов, за яких присяжний не замислюється над правильністю кваліфікації або необхідністю застосування покарання, а цілком покладається на думку головуючого [7, с. 266].

Крім того, частина правників вважає, що, крім позитивних моментів висловлення власної позиції судді, є негативні. Адже чим більше окремих думок суддів, які не збігаються з рішенням суду, тим більш спірним є таке рішення щодо тлумачення правових питань і тим меншою буде надалі регулювальна сила такого тлумачення. До нега-

тивних чинників належать також затрати часу судді, відволікання його від роботи над іншими справами та рішеннями. Тобто суддя виконує роботу, яку від нього не вимагають; при цьому відбувається індивідуалізація судді та затягується процес виготовлення рішення. Водночас більшість закордонних дослідників вважає, що суспільство змінилося і вже не потребує єдності голосів суддів. Навпаки, рішення з окремими думками викликає в сучасному суспільстві більше довіри, адже таке рішення демонструє різнобічність вивчення правового питання [8].

Варто зауважити, що висловлення окремої думки суддею або присяжним свідчить про його впевненість у власних переконаннях, самостійність, незалежність і здатність відстоювати власну позицію. Особливо це стосується викладення окремої думки присяжним, оскільки він, всупереч думці авторитетного і професійного судді, висловлює незгоду з рішенням, прийнятим більшістю.

У судовій практиці є випадки, коли професійний суддя не погоджується з рішенням, прийнятим присяжними, що підтверджується викладенням таким суддею окремої думки. Наявність такої судової практики свідчить про те, що присяжні під час участі у здійсненні правосуддя беруть на себе відповідальність за результати судового розгляду і приймають рішення на підставі власних внутрішніх переконань, є самостійними і незалежними від професійного судді. Присяжні здатні самостійно давати оцінку наявним у справі доказам, формувати власне ставлення до обставин справи та виносити рішення, з якими може не погоджуватися професійний суддя. Наведемо кілька прикладів із судової практики, в яких суддею була викладена окрема думка через незгоду з рішенням, прийнятим присяжними. Так, у справі про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу суддею Глухівського міськрайонного суду Сумської області було викладено окрему думку у зв'язку з тим, що він не погоджувався з рішенням більшості. В окремій думці зазначається: «У цій справі не було достовірно підтверджено, попри проведені протягом шести місяців лікування ОСОБА_1, що він виявляє реальні наміри вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для оточуючих. Сам по собі факт виказування лікарям, що він вб'є сестру, якщо відправлять проживати із нею, без відповідних пояснень лікарів про дійсність таких намірів з урахуванням хвороби особи, на мою думку, не може бути умовою для продовження тримання у психіатричному закладі, а тому у задоволенні заяви варто було відмовити» [9].

Отже, під час колегіального розгляду справи про продовження примусової госпіталізації до психіатричного закладу присяжними було прийнято рішення про задоволення такої заяви, незважаючи на те, що, на думку судді, в задоволенні заяви необхідно було відмовити.

У справі Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу суддею була викладена окрема думка через незгоду з рішенням, прийнятим присяжними. Суддя зазначає: «Підставою для висновку про необхідність госпіталізації є відомості про поведінку ОСОБА_3, які надійшли від її синів ОСОБА_5, ОСОБА_6 та інших осіб, що і підтвердив в судовому засіданні законний представник ОСОБА_5. На підставі цих відомостей ОСОБА_3 була оглянута лікарем-психіатром ОСОБА_7 у приймальному відділенні о 17 год. 25 хв. 25 вересня 2017 року, яка підтвердила висновок про необхідність госпіталізації. За вказаних обставин справи вважаю, що заява лікаря-психіатра Тернопільської обласної комунальної клінічної психоневрологічної лікарні про примусову госпіталізацію та лікування ОСОБА_3 у психіатричній стаціонар підлягала задоволенню» [10].

Своєю чергою присяжні під час розгляду цієї судової справи дійшли висновку, що в судовому засіданні не встановлено факту того, що особа, внаслідок свого психічного стану вчиняє реальні наміри вчинити дії, що становлять безпосередню небезпеку для неї чи оточуючих, або неспроможна самостійно задовольняти власні основні життєві потреби. Крім того, в рішенні про відмову в задоволенні заяви про примусову госпіталізацію цієї особи присяжні посилаються на рішення у справі «Акопян проти України» від 05.05.2014 року, в якому викладені три мінімальні умови, що мають бути дотримані судом під час вирішення питання щодо примусової госпіталізації особи [11]. У цій справі у присяжних і судді були сформовані протилежні погляди на рішення, яке варто ухвалити за результатами розгляду цієї судової справи. Ними по-різному здійснювалася оцінка наявних у справі відомостей та наводились різні докази для аргументації власних позицій. З огляду на принцип колегіального розгляду цієї справи, рішення було прийнято більшістю голосів (в цьому випадку – двома присяжними), а суддя з метою доведення власної позиції виклав окрему думку.

Суддею Іванічівського районного суду Волинської області також було викладено окрему думку у справі про усиновлення дитини і повнолітньої особи, в якій

вказується: «У судовому засіданні було встановлено, що ОСОБА_6 хоч і зростав без участі біологічного батька (шлюб між ОСОБА_7 та ОСОБА_5 було розірвано у 2005 році), однак перебував під піклуванням матері. З 2009 року, після одруження заявника та ОСОБА_5, вони проживали однією сім'єю, а ОСОБА_6 перебував під їхнім піклуванням та зростав у повноцінній сім'ї з матір'ю та вітчимою. Таким чином, вважаю, що відсутні виняткові випадки для усиновлення повнолітнього ОСОБА_6 ОСОБА_4, а тому в задоволенні позову у цій частині необхідно було відмовити» [12].

У цьому випадку також професійний суддя не погоджувався з думкою присяжних і вважав, що в задоволенні заяви про усиновлення необхідно було відмовити. Незважаючи на це, внаслідок колегіального розгляду і на підставі голосів двох присяжних було винесене рішення про задоволення заяви про усиновлення.

Ще одним прикладом із судової практики, коли суддя не погоджувався із думкою присяжних, є викладена окрема думка судді Київського районного суду міста Полтави у справі про усиновлення дитини. У викладеній окремій думці суддею зазначається, що він не погоджується з думкою присяжних та вважає, що це рішення прийнято з порушенням вимог ст. 212 Сімейного кодексу України: «Служба у справах дітей виконавчого комітету Київської районної в м. Полтаві ради відмовила ОСОБА_3 у видачі висновку про доцільність усиновлення у зв'язку з тим, що він був засуджений. Отже, оскільки ОСОБА_3 був засуджений за злочин у сфері обігу наркотичних засобів, з цих підстав не може бути усиновлювачем, адже сам факт засудження особи вже позбавляє його права бути усиновлювачем, незважаючи на те, що судимість погашена. У зв'язку з цим вважаю, що ОСОБА_3 не може бути усиновлювачем малолітнього ОСОБА_4» [13].

Варто зауважити, що, відповідно до положення ст. 228 Сімейного кодексу України щодо забезпечення таємниці усиновлення, деякі викладені окремі думки суддів у цій категорії справ є недоступними для ознайомлення.

З наведених вище прикладів можна дійти висновку, що присяжні за останні роки стають більш незалежними під час участі у здійсненні правосуддя. Формування в них певного внутрішнього ставлення до обставин справи є підставою для прийняття ними рішень всупереч думці професійного судді. Крім того, є випадки, коли присяжні реалізують право на окрему думку відповідно до ст. 36 ЦПК.

Так, під час розгляду справи про визнання фізичної особи недієздатною Печерським районним судом м. Києва, присяжний, який брав участь у розгляді цієї судової справи, висловив незгоду із прийнятим судовим рішенням шляхом викладення окремої думки. В опублікованій окремій думці присяжним повно, всебічно і комплексно були розглянуті відомості у справі, надана оцінки цим відомостям і викладене обґрунтування власної позиції щодо розгляду заяви про визнання особи недієздатною. На думку присяжного, судом було порушено право на справедливий судовий розгляд, оскільки особа, щодо якої було подано заяву про визнання її недієздатною, не була визнана заінтересованою особою і суд не забезпечив можливості її участі в судовому засіданні. На обґрунтування своєї позиції присяжний зазначав: «З моменту відкриття провадження у цій справі ОСОБА_7 всупереч ст.ст. 42, 294, 299 ЦПК України не визнавався заінтересованою особою. Суд не роз'яснював йому його права і взагалі не забезпечив змоги брати участь у розгляді його справи. У матеріалах справи відсутні свідчення про те, що ОСОБА_7 повідомлявся про розгляд справи окремого провадження про визнання його недієздатним. Хоча повістка від 29.05.2018 р. (а. с. 27) про виклик у судові засідання 25.06.2018 р. адресована йому разом із заявниками ОСОБА_3 та ОСОБА_4, відсутні будь-які докази вручення йому цієї повістки» [14].

Викладаючи свою думку, присяжний також зауважував, що для призначення судово-психіатричної експертизи в матеріалах справи бракує даних про психічний розлад здоров'я особи. Присяжний посилався на положення Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, ЦПК, Закону України «Про психіатричну допомогу», Рішення Конституційного Суду України, аналізував наявні в матеріалах справи, а саме: епікриз медичної картки, показання батьків особи, висновки військово-лікарської комісії тощо з метою підкріплення власної позиції.

На мою думку, ця окрема думка нині може слугувати прикладом високого професіоналізму присяжного, який, беручи участь у здійсненні правосуддя, активно висловлював власну позицію, ретельно досліджував усі наявні у справі відомості і загалом відповідально поставився до виконання покладених на нього обов'язків у суді.

Також окрема думка була викладена іншим присяжним під час розгляду справи про визнання фізичної особи недієздатною Херсонським міським судом Херсонської області. Так, присяжний стверджує,

що особа, щодо якої була подана заява про визнання її недієздатною, хворіє на дитячий церебральний параліч (ДЦП), а наявність у неї психічних розладів не доведена. З урахуванням того, що неврологія і психіатрія є зовсім різними напрямками медицини, то, на думку присяжного, займатися доглядом за дитиною, хворою на ДЦП, мають батьки, а не психіатричні заклади [15].

Висновки.

Враховуючи вищенаведені приклади із практики колегіального розгляду деяких справ окремого провадження, можна дійти таких висновків. По-перше, незважаючи на відсутність прямого закріплення у процесуальному законодавстві права присяжних на викладення окремої думки в разі незгоди із судовим рішенням, присяжні реалізують це право на підставі ст. 35 Цивільного процесуального кодексу, яка закріплює право суддів на викладення окремої думки під час колегіального розгляду судової справи. По-друге, аналіз судової практики розгляду справ окремого провадження за участю присяжних дозволяє дійти висновків, що здебільшого судді і присяжні досягають згоди щодо результатів судового розгляду. Водночас в останні роки трапляються випадки прийняття присяжними судових рішень всупереч думці професійного судді, а також викладення ними окремих думок. Це свідчить про самостійність і незалежність присяжних під час судового розгляду, а також здійснення ними власної оцінки наявних у справі доказів.

З метою подальшого розвитку інституту присяжних у цивільному судочинстві вважаємо за доцільне прямо закріпити право присяжних на викладення ними окремої думки в разі незгоди із прийнятим судовим рішенням у процесуальному законодавстві. У зв'язку з цим пропонуємо викласти ч. 3 ст. 35 ЦПК у такій редакції: «Суддя або присяжний, не згодний із рішенням, може письмово викласти свою окрему думку. Про наявність окремої думки повідомляються учасники справи без оголошення її змісту в судовому засіданні. Окрема думка приєднується до справи і є відкритою для ознайомлення». Також із метою спрощення процедури реалізації присяжними усіх процесуальних прав у суді пропонуємо встановити конкретну процесуальну форму викладення окремої думки присяжними.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України / редакція від 04.11.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

2. Ізарова І.О. Проблеми реалізації принципу колегіального розгляду цивільних справ у провадженні у зв'язку із нововиявленими обставинами. *Альманах права*. 2012. Вип. 3. С. 360-364.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України; редакція від 03.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

4. Болдырева Н.Н. Особое мнение судьи в гражданском процессе. *Электронный научный журнал Курского национального университета*. 2014. Вип. 2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osoboe-mnenie-sudi-v-grazhdanskom-protseesse/viewer>.

5. Фролов С.И. Особое мнение судьи как одна из гарантий независимости судей и их равенства при постановлении приговора: проблемы и перспективы. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osoboe-mnenie-sudi-kak-odna-iz-garantiy-nezavisimosti-sudey-i-ih-ravenstva-pri-postanovlenii-prigovora-problemy-i-perspektivy/viewer>

6. Найфлейш В.Д. Щодо наслідків викладення окремої думки судді господарського суду. *Правова держава*. 2016. Вип. 22. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/336122.pdf>.

7. Бісюк О.С. Суб'єкти та умови викладу окремої думки у кримінальному судочинстві України. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2016. С. 265-269.

8. Аналіз правової природи окремої думки судді та особливості її застосування. Сьомий апеляційний адміністративний суд, 2018. URL: <https://7aac.gov.ua/analiz-pravovoï-prirodi-okremoï-dumki-suddi-ta-osoblivosti-ïï-zastosuvannya/>

9. Єдиний державний реєстр судових рішень: Окрема думка судді Глухівського міськрайонного суду у справі № 576/1109/18; URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74262286>

10. Єдиний державний реєстр судових рішень: Окрема думка судді Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області у справі № 607/11999/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/69184415>.

11. Єдиний державний реєстр судових рішень: Рішення Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області у справі № 607/11999/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/69183885>.

12. Єдиний державний реєстр судових рішень: Окрема думка судді Іванічівського районного суду Волинської області у справі № 156/338/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74900765>.

13. Єдиний державний реєстр судових рішень: Окрема думка судді Київського районного суду м. Полтави у справі № 552/5189/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70599656>.

14. Єдиний державний реєстр судових рішень: Окрема думка присяжного у справі № 757/24094/18-п. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78046581>.

15. Єдиний державний реєстр судових рішень: Окрема думка присяжного у справі № 766/20746/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79358231>.

Vika Smirnova. Special opinion of jury when considering cases of individual proceedings

Met the statute advancing the peculiarities of the implementation of the principle of collegiality for an hour to look at the judges and the jury, as well as the capacity of the jury by the jury for the occasion of adversity and for accepting judges' decisions. It is stated that, following the results of the preliminaries and assessments of obvious evidence from the right of proof, the court is guilty of the decision, as the result of the ship's examination and to produce up to the current legal inheritance for the applicant and the persons of interest. By noting the protection of independence, the activity and the impartiality of the court, as well as the prevention of any potential grip on the judge and the jury, the procedural law directly establishes the requirement of the chamber of the happy family. Practitioners of judges have problems, if the professional judging does not wait for the decisions adopted by the jury, so that such judges of the family will accept victories. The evidence of such a court practice is to inform about those who are on the jury, before the hour of participation in the present court, take on themselves the opinion of the results of the court's examination and take decisions on the part of the government's internal judges. The jury will independently give an assessment to the obvious at the right to prove, formulate the right to justify the decision, with which a professional judge may not later. It is meant that the right of the jury to the decision of the jury in case of misfortune and judging decisions, the jury realizes the right to submit Art. 35 of the Civil Code of Procedural, which will secure the right of judges to the vicinities of the separate opinion before the hour of the collegial review of the ship's law. It was broken up, so that a large number of judges and a jury can reach the results of a court examination. In the water, in the end of the rock, there are vip hits taken by the jury of their decisions against the thoughts of the professional court, as well as the victories of them around the thoughts. It is necessary to inform about the independence and independence of the jury before the hour of the vessel's examination, as well as the authoritative assessments of the evidence given by them.

Key words: jury, separate opinion, judging, court decision, collegial examination, civil procedural legislation.